

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 7 februari 1939 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa områden av renbeteslanden.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 4 januari 1939 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 32, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

dels att försäljning av två områden av Ljusnedals bruksegendom, det ena med en areal av omkring 0.6788 hektar och det andra med en areal av omkring 1.17 hektar, må ske till ett pris icke understigande, såvitt angår förstnämnda område, 1,000 kronor och, beträffande sistberörda område, 500 kronor,

dels ock att av de i jämtländska renbetesfjällens skogsfond inestående medlen må såsom lån på i huvudsak i propositionen omförmälda villkor till köparen av förstnämnda område utlämnas ett belopp av 40,000 kronor att begagnas till uppförande av en pensionatsbyggnad å området.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till vad propositionen därom innehåller.

Länsstyrelsen i Jämtlands län har i framställning den 30 september 1937 hemställt *dels* att visst område om 0.6788 hektar av Ljusnedals bruksegendom, vilken egendom ingår i renbeteslanden, måtte av länsstyrelsen få försäljas under hand till person eller sammanslutning, som länsstyrelsen ansåge böra antagas såsom köpare, för en köpeskillning ej understigande 1,000 kronor, *dels* att till köparen av området finge av en utav kronan uppburen ersättning för brandskada å egendomens mangårdsbyggnad utlämnas ett lån av högst 40,000 kronor att användas för bestridande av kostnaderna för uppförande av en ny byggnad å egendomen, *dels ock* att återstoden av brandskadeersättningen, 2,572 kronor 50 öre, ävensom köpeskillningen för omförmälda till försäljning avsedda område finge tillföras renbetesfjällens skogsfond. Det till försäljning avsedda området är beläget vid Ljusnedals bruksgård.

Sedermera har länsstyrelsen i skrivelse den 19 november 1937 gjort framställning om att få försälja ytterligare ett område av nämnda egendom för en köpeskillning ej understigande 500 kronor. Det till försäljning avsedda området är beläget vid byn Bruksvallarna och omfattar en areal av 1.17 hektar.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Att pensionatsanläggningar komma till stånd i Ljusnedal och Bruksvallarna synes ur arrendatorernas och den övriga ortsbefolkningens synpunkt vara önskvärt med hänsyn till de vidgade möjligheter till avsättning av lantbruksprodukter som därigenom skulle vinnas. Av den i ärendet förebragta utredningen torde framgå, att några olägenheter icke komma att uppstå för lappväsendet genom avyttring av ovan omförmälda två mindre områden från ifrågavarande i renbeteslanden ingående egendom att användas såsom tomtplatser för dylika anläggningar. Jag tillstyrker därför i anslutning till vad länsstyrelsen föreslagit, att ifrågavarande två områden, det ena med en areal av omkring 0.6788 hektar och det andra med en areal av omkring 1.17 hektar, av egendomen Ljusnedal må för ett pris, ej understigande beträffande förstnämnda område 1,000 kronor och i fråga om sistberörda område 500 kronor, och i övrigt på i huvudsak de av länsstyrelsen föreslagna villkor för ändamålet försäljas. Härtill erfordras riksdagens samtycke.

Det synes vidare lämpligt, att statsmakterna, på sätt länsstyrelsen föreslagit, bidra till uppförandet av pensionatsanläggningen i Ljusnedal genom att såsom lån utlämna ett belopp av 40,000 kronor. Med hänsyn till den nytta för kronans arrendatorer och ortsbefolkningen, som anläggningen utan tvivel kommer att medföra, anser jag, att de erinringar, som framförts mot förslaget i denna del, icke böra hindra dess genomförande.

Vad beträffar finansieringen av det ifrågasatta lånet synes det ej lämpligt att, såsom länsstyrelsen föreslagit, låta lånet direkt utgå av den brandskadeersättning, som utbetalats för den nedbrunna mangårdsbyggningen. Enligt min mening bör i stället hela ersättningen utan dröjsmål inlevereras till statskontoret för att tillföras jämtländska renbetesfjällens skogsfond och lånet utgå av fonden. Om detta skall kunna ske, fordras emellertid, såsom statskontoret framhållit, att lånet i och för sig utgör en godtagbar placering för fondmedlen. Vid rådande ränteläge torde böra krävas, att ränta på lånet skall utgå efter 3.3 procent. Låntagaren bör förpliktas att inom skälig tid amortera lånet. Såsom säkerhet för lånet bör vidare läggas inteckningar i fastigheten. För att bereda så gynnsamma kreditvillkor som möjligt vill jag emellertid föreslå, att som säkerhet godtagas inteckningar med förmånsrätt efter inteckningar till ett sammanlagt belopp av 20,000 kronor. Sistnämnda modifikation synes, sammanställd med den föreslagna förräntningen, innebära ett sådant avsteg från eljest tillämpade krav, att riksdagens medgivande till den föreslagna placeringen av fondmedel bör inhämtas. Skulle förlust uppkomma på utlåningen, torde fonden böra beredas ersättning av statsmedel. I händelse av riksdagens samtycke till vad jag här föreslagit, bör det ankomma på statskontoret att på angivna villkor utlämna lånet till den blivande innehavaren av markområdet.»

Utskottet.

Utskottet finner icke anledning motsätta sig försäljning av ifrågavarande båda områden av Ljusnedals bruksegendom på de villkor, Kungl. Maj:t föreslagit.

Däremot synes det utskottet som betänkligheter kunna framföras mot förslaget om att anlita jämtländska renbetesfjällens skogsfond för utlämnande av lån, att begagnas till uppförande av en pensionatsbyggnad å det ena av berörda områden, en disposition som i och för sig torde vara främmande för det ändamål, till vilket denna fond avsatts. De föreslagna lånevillkoren i avseende å säkerhet och förräntning innebära dessutom sådana avsteg från eljest tillämpade krav att denna placering av fondmedlen ifråga föranleder tveksamhet. Å andra sidan finner utskottet de säregna och ömmande omständigheter, som åberopats till stöd för kredittransaktionen, förtjäna beaktande, framförallt utsikten att pensionatsanläggningen skall kunna bliva till nytta för kronans arrendatorer och ortsbefolkningen i övrigt. Med hänsyn härtill och under förutsättning att Kungl. Maj:t tillser, att ifrågavarande lån icke utlämnas, med mindre godtagbar säkerhet för lånet lämnas, anser sig utskottet kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts framställning även i förevarande del.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 7 februari 1939.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 4.
